

Nr. 1 .

JAANUAR - VEEBRIK 1926 .

" I D U "

TARTU ÕHTUGÕRNAASIUMI II. KLASSI

õpilaste ajakiri.

Valjaandja : Ajakirja "IDU" toimkond.

Toimetajad : { vastutav - Aleksander IVAN.
{ tegev - J. Mägi.

TOIMKONNAST.

...aar kaud tagasi tekkis II sa klassi õpilaste hulgas mõte omaaegsist ajakirja välja anda. See mõte leidis laialdast poolehoidu, mis andiski ajakirja toimkonnale julgust tema teostamisele asuda. Toimkond, olles kindlas arvamises, et koollühendus selles suhtes oma luba ei keela, ja et ka muidu erilisi takistusi ette ei tule, otsustas ajakirja esimest numbrit võimalikult kiiremini välja anda. Sünnilaps sai nimeks "I D U".

"IDU" sihiks oleks: tõmmata võimalikult rohkesti õpilasi ühistööle kaasa, et igaüks, kes soovib, võiks kuidagi viilil oma ajakirja kaunistamisest nii palju, kui see temale võimalik, sõnaga või pildiva osa võtta. Valilega oleks "IDU" tegamisviisiline ajakiri, kuhu võiks id mahutatud olla: ilukirjanduslikud palad, arvustused, joonistused, karrikatuurid, jne... jne...

...märk on antud, ja see avaneb lai tegemisvõimali, millest igaüks võib tunda ja tõrrikas, kuid rõõmsa ning julgust pakkuva. Kuigi "IDU" i-se sisse võib puudulik olla ja mõned asjad väheoleva, puudub toimkond tulevikus paremusel.

Juba ajakiri nimi näitab, et meil on tegemist õrna teinoga, mis mustast nullakoorest oma päa valguse poole sirutab. See on aade, mis vajab hoold ja arendamist. On teada, et idust sirgab võimes puu, oma istva kõrgele paikese poole tõstev ja argjõulineist ilust mühisov.

Argu kustuga välistada, argu jaagu mõtted tunnaks! Toimetus võtab rõõmuga õpilasilt kaastööd vastu, ja aitab õpilaste mõtete arendamist kaasa. Toimetus peab oma üliüks kohuseks tänada härra Jackson'it korrektureerimisest ja tähtsate näpunäidete eest, ning kaastöölisti nähtud vaeva eest!

...ndku "IDU" ergutust kõigile kaasa, kosugu ja saagu tema suureks ja tugevaks puuks, ühendagu meid ja andku jõudu tulevikus Toimkond.

PaCCyOH "IJI" 1919.

"IJI", hukkua molo, li kiska 3. juri. "IJI" on
neis tarkuus, vast oiaa ju muthu saattana tun-
na, niissa tanaa sirguta, ja se ei oiaa kuu, i-
katus kaskjalaku oia, nia tGusta kGrguuho, vai-
kusa poia, kuh naka oia masta iaiuuatoga jaa-
na.

"IJI" a. hukkua molo oia poia, arvatu, i,
nie molo ajuuho kaarina. "IJI" tanaa pite-
na oia parimid samuho.

"IJI" tanaa haa ja mittaava sira vaia-
ta ja molo iou korv tuovato ja vGimaka puka-
ka, nia mola molo sira mittaava haa ja
kavata, nia mola molo sira mittaava haa ja
molla vi, ja mola molo sira mittaava haa ja
vamaa mola. "mulla mola", molla molla.

iii oia, mola mola sira mittaava haa ja
oia molla, et mola mola sira mittaava haa ja
molla mola. molla molla sira mittaava haa ja
oia "IJI", molla, mola mola sira mittaava haa ja
kama.

iii sari.

"IJI" 1919.

ei oia kossa kargantaa,
ei ponna mola poia,
ei molla mola sira mittaava haa ja
ei molla mola sira mittaava haa ja

oia molla sira mittaava haa ja
kama mola, molla molla sira mittaava haa ja
oia molla sira mittaava haa ja
oia molla sira mittaava haa ja

ja mola mola sira mittaava haa ja
kama mola, molla molla sira mittaava haa ja
oia molla sira mittaava haa ja
oia molla sira mittaava haa ja

kuud murdkeha nii, kuid jõudu antud -
me, sõbrad, teinud liust tööd!
Siis "Idu'i" tugev aius pandud
ja võidetud - üksiuine õõ.

Ning hüüame: "Ias' eiab "Idu",
Ias' idaneb ja kaevab ta,
Ias' kevadisei päiksegiidul
tal elurõõmsait hõisata!"

Jaanusrii 1926.a. J. a.

S I H T

Edasi!... edasi on kõigele siht. Keegi ei püüa
tagasi, aga teha loobuda sellest tungist, mis teda
ettepoole tõmbab. Jõgi voolab merre. Kalju veereb
allamäge, randlind peab sihi lõuna poole. Aga in-
mehes, kus on siin siht? Edasi!... Ikka edasi aja-
ga. Edasi! -

A. K I T Z B E R G ' i l e

teie 70 aasta -sunnipäeva puhul
3. 1. 1926.

Ei tunne Sind, ent mõistan Sinu tööd :
Iõid Eesti rahvusliku draama Sa.
Sa "Kauka Jumal", "Tuulte pöörises"
ja "Libahunt" sai kroonib elutööd...

Maod igavikku. - keegi tunne Sind,
kuid rahvas hindab Sinu kõrget tööd.
Si rahvas sulle mälestusi loo,
mis kannab nime külma marmori.

Sa ise püstitasid marmori,
tad hävita' ei jõua miski võim :

1918. aastal kirjutasid kaasa. Ka
kui see ei ole võlgneid suurt tema suhtes.

K. Saas.

SAASNA SAAMUD MASKERAADI KEERUS.

Mägin vaigustatud saali, tõlvitud lae sääravale
tulesse, mis tähendas värves kiirgaaid. Saal oli
maitserikkalt dekoreeritud serpentiinest, mis toi-
suna laes liuglesid, kui udemed. Saal kinas puu-
püsti inimlaste perest, kes olid maskitoalates.
Silmi pimastavale vilksusid kiskendavad kostumid
oma värvirohkusega minust mööda. Üks kiirgas rohkem
kui teine, üks sõttendas rohkem kui teine. On siin
värvide võistlus, või mis? Seda ei suutnud ma al-
guses otsustada. Hah, ha haa, kui mõtlema ma
olen: siin on ju maskeraad ja muidugi tuleb siin
süü võistelda värvi ideega.

Mägin naisi puraste huultega ja süsim tade
huultega, mis keerlesid madadena nende pronks ke-
sil. Mägin mosaiiktiivuliat liblikat, kes nii arait
ringi vaatas, nagu luuraks teda mõni kurt olevus.
Mis otsis see mosaiiktiivuline siil - siit tolmus-
sest ja lämmikperest saalist? Kas oli ta siin tul-
nud koogeta - viist oma lennult? Si mõista, mis
otsis ta siin, miks tuli ta siia keerasse? Ha, mõis-
tas, ta tuli siia õnne otsima, mõtlin eneses. Aga
mis õnne otsis see nõrktiivuline olevus maskeraadi
keerust...? Kas on ta juba uimane keradilil arpe-
mest? Kas on ta purustanud pehmiat keradivuliat?
Kas on ta tüdinanud lindude laulust, et nüüd siin
mest vaustada inimlaste kisaga.

Hah, ha, haa, ta pole veel millestki tüdinanud,
ta on siin siin liigeldanud temast ruti mööda - jah naara-
õnne liigeldanud mööda. Nüüd tuli ta elu nautima

inimlaste perre.

Hah, ha, haa, naerma pean, kui tuleb see Ornatiivaine olevus enne otsima siia - kus puudub õnn.

Nägin kui häppasid ringi nühfid, faunid ja kloa-
nid omis kaamehalles rüüdes, otseski hallid minewi-
ku varjud. Lõid pillerkaari inimlaste seas ja põge-
nid vahest nende varju - sest puudus neil ju metsa-
kurr. Taas hiilis näkhiir saalis, see pimeduse har-
rastaja olevus, noh, mis tuli siis tema siia, omast
õllossist? Mis õnne otsis tema siit?

Hah, ha, haa, kui kelm, kui kaval on ta omas kos-
tumis. Nägin ta silmi, need olid salapärased ja
kirk - verine kirk luuras neis - aga nad olid siis-
ki võluvad.

Irooniline joon peatus ta kenal suul, ta huulil.
Mis mõtles ta eneses, viat kahetses, et oli tulnud
inimlaste sekka. - Haa, ei, ta ei kahetsenud, ta tud-
dis rõõmu eneses. Tal olid ju saavutused, hääd, ilu-
sad, mida taktis teostada siin, jah - siin, maske-
raadi keerus taktis ta omi mõtteid vahetada inim-
lastega, kes siis pidid temast aru saama - teda
mõistma.

Algas muusika. Vingusid viiulid, pörtasid kont-
rapassia, plöksusid trummid, kilkasid vileid, ahmuult
õgenid nühfid ja faunid metsakurru.

Kerkisid kujud ja libisesid rütmis üle parkett-
põranda. Maskeraad oli täies hoos. Aga inimlapsed
olid veel kained, nende ajusäsi polnud veel uimane,
silmad veel tusedad, ega nägu tursuna - nad olid
kained. Kas oli inimlastel häameel eneste üle? Ha,
haa, ei, neid piinasid veel mured päevasest askel-
dusist. Nad tahtsid endia unustada mõneks momendiks,
tahtsid nautida õnne ja lasta omil vabul tujudel
ringi hulkuda. Et siis nautida elu, kui uimastavat
jooki ja tunda endid siis õnnelikkudena. Siis unus-
tada mured, unustada vaevad, mis kedagi piinas.

Keegi leegitses kirk inimlaste uimases ajusäsis,
aimult sütitas tuld, - siis oleks kirk lõkkele tõus-
nud ja hävitust teinud inimlaste hingis.

Hah, ha, haa, mis nägin ma siis, kui inimlapsed olid endid unustanud ja tahtsid elu nautida, otsekui uimastavat jooki - ja olla üks moment õnnelikud.

Jah, kiusatus peab inimlaste seas valitsema, kuidu ei mõista inimlaps hääd ega kurja, rõõmu ega mure, õnne ega õnnetuse vahel vahet teha.

Mis nägin siis? Haa - Saatan! Punane saatan puged vargasi sammul saali, inimlaste sekka. Siis sinna, kus naudi i õnne. Jah, sinna tuli saatan oma punases ülikonnas, et äsaitustööd teha, et süüdata kirgede tuld, mis lõkkele tõuseks. Saatan nägu oli kollane, otsekui sidrun, nõõguvaist rohelisist silmist leegitses toores kirk; huuled olid krimpsead, hambad kramplikult üksteise vastu pigistatud. Itseitades ja huigates jooksis saatan saalis ringi, nii et põrand põrtsus ja laeall tuulehoog tekkis.

Küüd astus saatan üle läve inimpere kõrtsi, kus olid endid unustanud hinged ja jõid uimastavaid, mürgitavaid jooke. Jah, sinna astus saatan, kus istusid laudada taga elegantse välimusega mehed ja intelligent daamid. Daamide näod olid iroonilised, püüdjahust õrnroosad. - Saal istusid inimesed edustajad. Hah, ha, haa, kes olid need edustajad? Kuidugi solistid, komponistid, kunstnikud, kirjanikud ja palju teisi.

Kemal neist istusid nõtkuvad lauas ka kõrgema idee poole püüdjad inimeselapsed. Ja kes olid siis need? Saarma pean, kui mõtlen nende idee poole. Need olid üliõpilased - korporatsioonid mehed. Ha, ha, haa, mis on nende idee? Viini! Toorused!

Üliõpilased, meil aegsasti tõusev sugu, ja eeskujud. Hah, han, haa, kus eeskujud?

Mis tuli saatan inimpere kõrtsi? Kas tuli vangistama mässavaid hingi? Kas tuli õpetama viiskust ja korda? Kas tuli kõnet pidama karskusest, et mitte viina juna. - Mis nägi saatan inimekõrtsis? Ta tundis rõõmu kõige selle üle, mis nägi.

"Ah, ah, ah, pö, pö, pö" kähistas saatan: "kas olete juba niikauge" jõudnud, te tõusev sugu, küll ma teid jälle... a-kisun. Kas olete endid juba minu orjeks teinud? Kas tahate salata oma südametunnistust ja minn riiki tuua. Hah, haa, nii on ilus, nii on häa - jooge viina, vanduge, tülitsege, hah, ha, haa! pöh, pöh, pöö. See on ilus, see on häa!" Nii kähistas saatan inimeskõrde kõrtsis ja hõõrus käsi rõõmu pärast.

Samal lauasolijaist tõusis üks tugev kogu üles, tõstis klaasi kõrgele ja hüüdis tursunud häälega: "Elagu korporatsioonid! Elagu naised, te jumalate lemmikud! Elagu meie tõusev sugu!" Kaaberlauas hüüti tervituseks "Elagu!" ja karjuti veel "Elagu kunstnikud! Elagu kirjanikud - meie inimesõedustajad!" -

"Ah, ah, haa, cih, cih, cih, porr, porr porrrr," naeris saatan, lõi oma piitsataolist saba vastu põrandat ja kihutas edasi. Kas kihutas saatan jocknute ja tukkujate juure? Ha, hah, haa, ei! Need ei huvitanud teda. Ta kihutas kirgede möllu, kihavasse ellu, kas mesilaste perre? Ei, inimlaste perre.

Varsti pugesi saatan tantsusaali, keerlewate kogude sekka. Kas oli sääl tuulohog keerlemas? Ei, sääl oli inimlaste kirgede mölli keerlemas, uimases ajusais.

Viiuli hääled vingusid jälle, kontrabasid pörisesiu ja müstilised kujud vilksusid hüpates ringi. - Kas oli siin tulispask lahti puhkenud? Kõsisin eneselt. Hah, hah, haa - need on ju inimlaste uimased päalud tuule keeruses. Väikesed jalad libisesid üle parkettpõranda. Ussina löid daamid omi käsivarsi läber meeste, mehed neist kramplikult kinni hoides, keerlesid tantsupaarid, vahest kaebliku, vahest kiuruva muusika saatel. Hah, hah, haa, see on see kõik? Co, see on idi-

ootide valsa, - las' nad tantsivad, las' lübutsevad, las' olla õnneilukud, sest elu on ju üürrike, kunst ja paras moment on kaduvad.

Veel hoogsemalt vingusid viiulid; veel lõikavamalt vilistasi viied ja veel põbrasemaks muutusid inimesed tantsuhoo. Karuhog müüas saalis ja tema muusika järele keerlesid inimesed, otsekui tolmuühemed atmosfääris.

"Hah, hah, hah, las' nad tantsivad viimsepäeva valsi, las' tantsivad hullunute polkat.", kähistas saatana lävel ja piakutas käsi inimeste pattude üle.

Varsti roomas saatana hülides saalimurka, kus istus inimlaps nukral meelel.

Hah, hah, hah, kuidas on laps maskeraadi keeru sattunud? Vaga lihtsalt - tahtis oma elu mõnesuguseid muudatusi teha, et mitte oma eluõhtuid igasuguste kiratsemistega ja askeldustega piinata. Tahtis midagi uut ja isiklikku oma hinge - vahendiks oma elu, ja siin leidis oma päevaaramatule.

Jah, roomates ligines saatana lapsel, seisatas ta saana, põbras end küüli, kõhuli, rääkis meelitusi lapsel. Lubas talle rõõma tutvustada, et ta enam igavust ei tunneks. Laps, kes veel Jumala pattude vastu seisnud polnud, ja neist midagi ei teadnud, järgnes saatanale. Saatana õpetas last, kuid milline oli see õpetus? Kas parema-idea poole? Saatana meelitas last inimeks, õpetas teda jooki jooma, mis olid margised, õpetas teda suitsetama ja lobi-sema. Laps tegi kõik seda saatana õpetuse järele. Kuid need kombad ei jäänud tema hinge, verre. Hiisama ruttu kui need olid tulnud, kadusid nad ka. Taas oli laps jälle kaine.

Jälle löödi klaase kiirisedes kokku. Jälle kostsid hüüded, mis juba väga tugevad olid, et atmosfääris õhk võnkuma hakkas ja üles, kõrgele taeva kodesse võnkumist edasi andis. Arutasid edasi pühamed väinud, hirmuasiid minema vooruse hingod.

Jumal vaatas alla inimlaste kõrtsi, ahvarda-
va pilguga, kust tõusid üles patuleegid, otseski
ohvrisuits altariilt. "Kas tahate salata Jumalat,
uskuda saatana ja temale omi hingi pühendada?"
"Kas tahate hävitada voorust". Ussina keeflasid
Jumala küsimused atmosfääris. Siis astus Jumal
inimhinge, - mis leidis ta saält? Lollust, loha-
kust, nõrkust. Kuidas mida ta saält otsis? - Voo-
rust.

Muusika hääled vaikisid sel momendil kui as-
tus jumal inimhingi kõrtsi. "Mida otsid sa siit,
siit tolmusest urkast, klaaside rägastakust, õi-
le loikudest? Mida otsid siit kirgede seast?"

Need küsimused keerlesid inimhingede uima-
ses ajus. "Miks on Sinu pilk nii tugev ja tungib
meie verre...?" "Tulid ehk taltsutama oma elu-
rõõmsaid lapsi; tulid ehk vangistama virguvat
eia? Tulid ehk kütkestama inimlaste õnne?"

Jumal ei vastanud - ta otsis midagi, kedagi
inimhingede perest, kuidas mida ta saält otsis? Kas
voorust? Ei, ta otsis ässitajat, tulesüütajat.

Jumala pilk jäi peatuma saatana peäle, kes
seisis süütalt, nagu laps, kui palwerändaja Jeru-
salemas, kui alandlik peni peremehe jälgade ees.
Hah, hah, haa, mis ootas saatana saäl veel? Kas
palka om a haateo eest? Ei, ta ootas parajat ae-
ga, et põgeneda saält, inimlaste seast ja jumala
kuumade pilkude alt, mis teda näpistasid.

Jumal tõstis oma käe üles ja näitas ukse
poole. "Mida ootad sa veel siin? Kas ei ole si-
nu karikas juba täis, mida oled täitnud; kas po-
le sa veel küllalt külvanud, mida loodad lõigata?"

Nagu alandlik peni roomas saatana seinäääres
ukse poole, ja kadus saält, jättes enese asemele
sinist suitsu.

Oli saatana inimlaste seast kadunud, taas olid
ka inimlapsed kained, ainult roidumus nende ihus
ja mürk nende veres... Mis süncis sel õöl?

Elli Sarri.

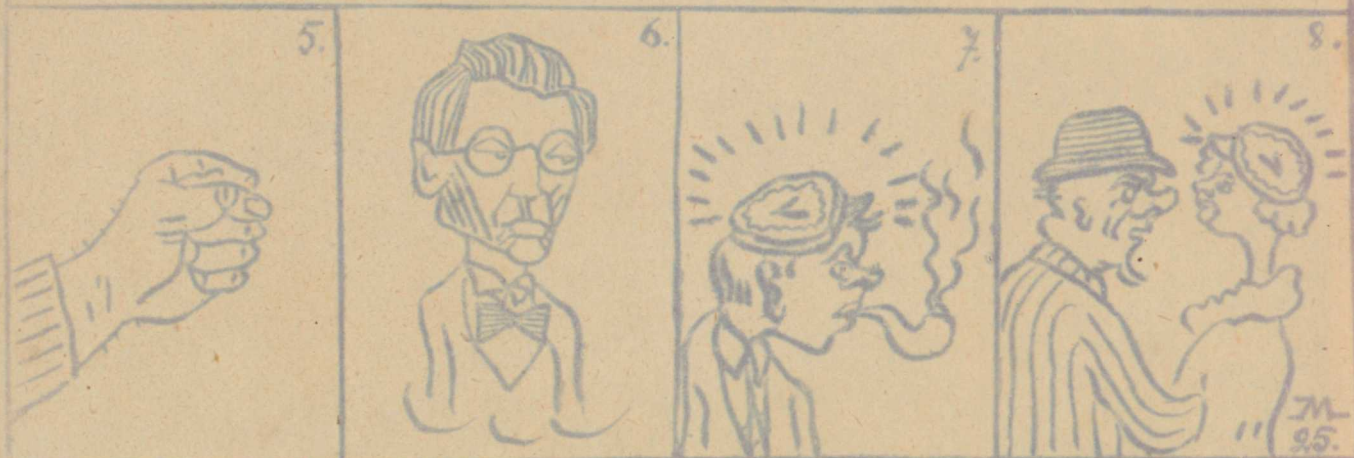
- Vormimüts. -
(Tragöödia 8 pildis)

1. Nord rihkas "Vide-
vikus": kisas kvi
täpavam sugu.

2. nü ka
õrnem sugu: "Vormimütsi!"

4. ja mille õnnuma soo
südamisõpis, pesit-
sis unistus vormist,
milles oleks nii kena
isineda olnud.

5. Kuid imelikul vii-
sil tuli lõpuks
väike velder kom-
inatsioon väga
sist

6. silmapäärile ilmus
üks "matemaati-
line tegur", ütles:
"Ei", ning oma väi-
le tõestuseks näitas
õpilasile televõrku
näitavat peeglist
kus võidi järgmist
näha:

7. Üht "videviklast" 3) teist
vormimütsis
suitutamast ja

8. - Kivimü-
imas.

S Ü G I S T U U L .

Ui, ui, huu! nutab tuul.
Hing tarretub mul tuule viinges.
Julm sügistunne äsub hinges.
Näen - sügis varitses lehtpuul.

Ui, ui, huu! nutab tuul.
Ah, möödas suised päevad helged,
nii päiksepaistelised, selged,
mii rõõmuhüanne laulis huul !

Ui, ui, huu, nutab tuul.
Veel unistused kevadpäevist,
mis hinge muljus päikse leilist.
ja kuivas inimlaste huul.

Ui, ui, huu! nutab tuul.
Näen viimast korda sügisililli,
ja kuulen karjapoisi pilli,
ja viimast... laulab linnu suu...

Ellii Sarri.

TARTU VABASTAMISE

7. aastapäevaks

14. I. 1926.

Veel harvad paugud, visin kuulide -
ja südames me besti lehviv lipp
me Sini-kust-ja valge - verine:
on kangelasil saavutatud siht.

Siin võitjal nõrgub haavast lumme veri,
sõõli vaenlasest on jäänud korjus vaid.
Kel elu veel, see põgeneb, ei keegi
neist tulevikus rüveta me maad...

K. Sassi.

PORTREESID "VIDEVIKUST".

Muus on palju huvitavat ja tähelepanu väärivat, kuid kõik see võib meist kaleidoskoobilise kiirusega mööduda, kuna ainult suuremad ja tähtsamad asjad jäävad meele, aga üksikasjad ja peensused vajuvad unustuse hõlma. Ka meil "Videvikus" võib mõndagi tähele panna. Meie õilasperes leidub ju küllalt huvitavaid tüüpe, keda asumeegi pildistama. Katsume seda tõetruult ja täpselt teha.

R O Z I N A .

Olgugi, et eesnimi on tal ehk saksapärane (sest nagu mõned tõendavad, tähendavat eesti keeles rosinat ja puhtvenekeelne tõlge - rozinja) kuid juba üksi Soome-Ugri rahvaste üldtunnuste järele (kuna lai sihverplaat jne.) võib peaaegu kindlasti öelda, et meil on tegemist ikkagi omamaa saadusega.

Vähe dissonantsina mõjub riietuses oranž, punakavõitu kamps, mis tulistab meile meie idanaabreid: veneelasi, tatarlasi ja muid meele, aga ainult hetkeks. Rozina raskuse kohta kaivad suust-suha legendaarteaded, kuigi kahjuks igasugused statistilised andmed selle kohta puuduvad. Füüsika tunnel, kui on tegemist raskuste ja eirkaalude kindlaksmääramisega, satuvad meie poisid Rozina raskuse arvamääramise juures hoosse: üks ütleb "5-", teine aga "6 puuda", kuna Roosil, nagu teda üks tuliseim austaja nimetab, ei ole nende väidetega kuigivõrt nõus ja olles haavatud oma raskuse alahindamises, müris-

tao."? "(seitse) ning seda meid võisegi julgosti
kõikuga uurimiste aluseks võtta, sest ega ta
ise omati ei valeta.

Jaa, tähelepanuväärne kaal!

Igatähis meie "poksi ja toppelt-nelsoni" kunst-
nikud peavad seda kindlasti siinse pidama, muidu
võib see neile tulevikus saatuslikuks saada.

Kõnes nozine rõõmust nagu, tuleb meile naera-
tav taistuda või maitses rasvane karask, ja nii mõ-
nigi mees limpsab keelt, ja seda mitte põhjuseta.
Nozine näle rõõvane on leidnud iidist tunnus-
tarnist, sest poisid katsevad vahetumal seda "ju-
malikku kilgastust" kõikuga argutusabinõudega
välja katsuda. Ja on ka ommoodi sportlase: peab,
kui asjaarmastaja, jaanti sukatrippide päale, mil-
ledest tai küll kunagi puudust ei tule, sest ka
leidnud sõulu kinkide seas temale oia domineeri-
val kohas mainitud trippikesed.

Sport moodne ja originaalne!

Ja originaalsust pannakse kindlasti tähele.

- X -

T O R M I S.

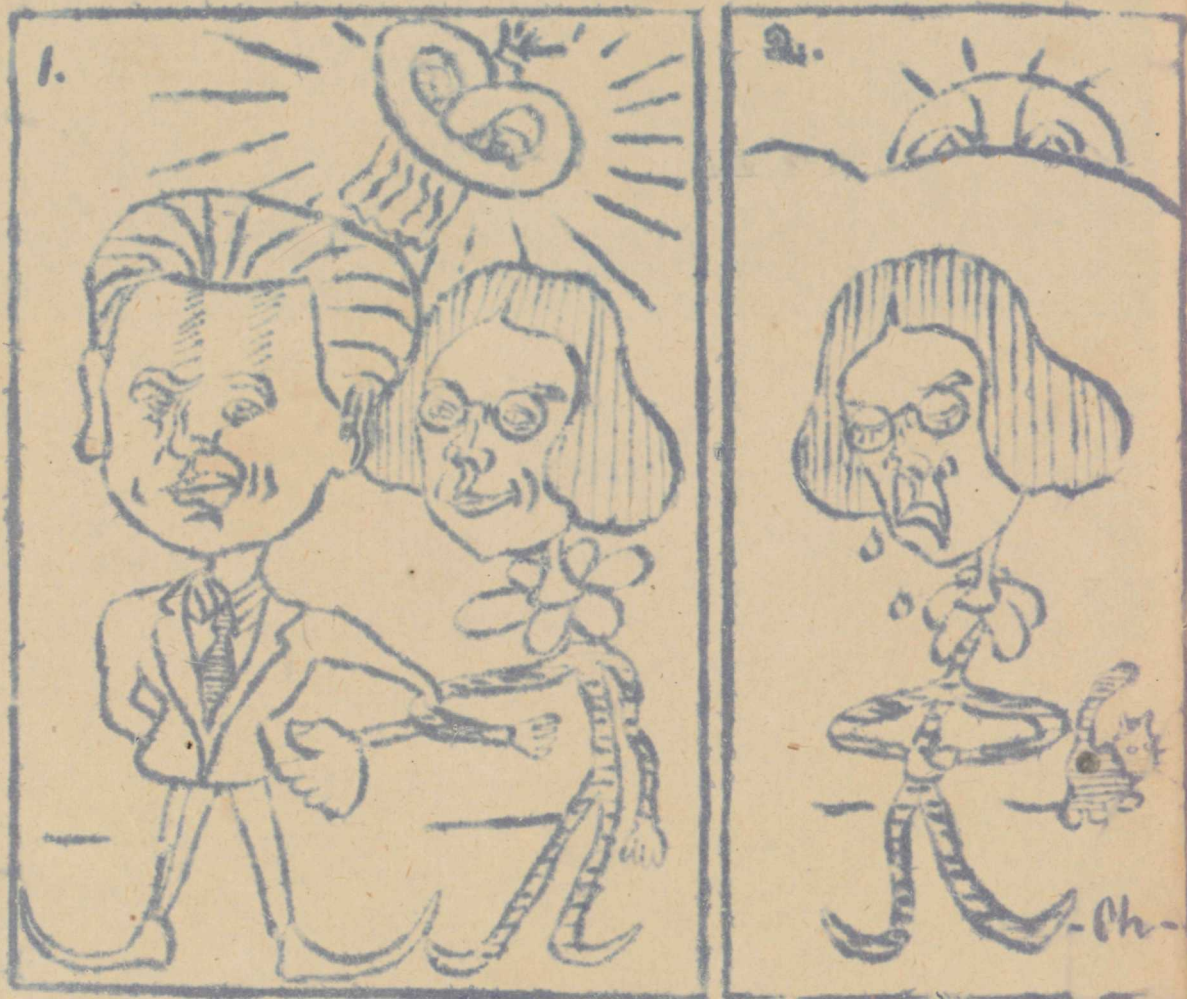
Torm mühiseb ja kased paenul-
tas sbitumalt kõiguvad,
ning tuhat-keelese valukaabul-
nad pääsmist valjult nõuavad.

Oh kui palju valu rinnast!
Taevas, vanta! Eks sa näe!
Vesi on juuri nulli pinnas,
mie ei suiku, surma jae.
Tahaks seisata tormi süles
keset tuulte keeriseid,
oksi kasvatada üles -
muranud tüvel meniseid,
kuid "....."
"....."

Puud murduvad ja saia sahin
käib läbi metsa kaobades,
kua torm ja sügistaute tuhin
puid suigutavad mihedes !

A. I v a n .

Katkendid ühe tundmata autori romaanist:

"nad sarasid õnnest...."

2. "aga....."

24. XII. 25.

Sui viskan peoga külma mulda,
 mu Armu kolmas surev Aeg.
 ei ole ühtki päivet kunagi,
 kui viskan peoga külma mulda...
 vaid pisar niisutab tood kalda,
 mis katab kinni kustuv Aeg,
 kui peoga viskan külma mulda
 sulle, Armastuse surev Aeg...

K. Saas.

Mõtted vanaaasta õhtul.

Mõtted on meie aiatised kaaslased. Aiatasa la-
 bistavad nad meie aju järvalt ja pikaldaselt, ning
 kunagi pole meie aju mõttevaba, isegi öösel mitte.
 Iseseisvad mõtted ja tunded valdavad meid aga
 vanaaasta õhtul. Meie mõtteilma ja arutusse või-
 vab ilmuda neiteks küsimused: mis on aeg, mida
 me aastatega mõeldame? kas on aasta midagi uut igav-
 vikus ja kui kaua on väldanud igavik, ning kuuas
 on igaviku lõpp jne... Järnaste univarsumi ja
 igavikku puutuvale küsimusele ei suuda minu
 lapsekingis sihtlev, ega ka üheki inimõistus
 anda täielist vastust. Mina kirjeldan neid vana-
 aast mõtteid, mis iga sureliku mõistuse piires
 seisavad.

Hämaradub, istun üksi toas ja vaatlen laual
 põlevat lampi, mille hämar vaigus salapärased
 varjulaigud seinule, lakke ja põrandale maalib.
 Ilm on eula, katuselt langevad sulava lume vee-
 tibed, ning aknast paisab õhtuhämarus, hiljuti
 vangist (hämarast) vabanenud mets ja selle ees

lume alt väljunud üksikud mättad, nagu inimpeäd suuril looduse lähiväljal. Ohtuääraruses lamav mets, langevate veetibade mütsika ja lambivaigu-sest langevad salaparased varjud ümberringi. Kõik see istutab mu ninge omaparased mõtted ja tunded.

Nagu kõigil inisolevusi, nii ka mul, kalduvad mõttes, uneaasta lävel seistes, tulevikku. Kõnse tulevik huvitab mind vähe. Ma arutan oma riigi ja rahva tulevikku, aga et ma poliitiliselt võhik olen, ei tea ma sellest suurt ennustada. Kui tuleviku mõtted tumenevad, täidavad aaset viimaste päevade juhtumiste ja oleviku mõtted. Tulevad meele klassitööde päevad enne jõulu, kuidas siis higitada sai. Tuleb meele Tartu sotsiaal (õhtu) gümnaasium, enk lihtsalt "Videviku", nagu rahvasuu hüüab, jõulupuu, mis oli suureündmus nimetatud asutuse õpilaskonnale. 17. detsembril ilmusid kõik härrad ja preilid pidulikonnas kooli. Preilid olid kasutanud kõik võimalikud abinõud seliaks, et oma naiselikkust ja graatsiat mõjvamalt väljendada. Peab tährndama, et preilise töö tagajärgi andis. Minki saali ja istuti kohtadele. Jõulupuu säras, ja seltskonna näolt võis slevust ning rõõmu märgata, kui jõuluvana ilmus. Jõuluvana tuli, ja ma imestasin ta äärmist tarkust, mis kõik nii hästi teadis, mida vajab keegi pühadeks; ning seda ta jagas omaast armust ka paljudele. Ta jagas: verivorste, pipart, sibulaid, heeringaid, puudrit, lõhnaõli, noori ilmakedanikke, rohtu sissevõtmiseks ja püältmäärimiseks, piipe, paberosse, raematuia, mänguasju, ja palju muid tarbeid, mida vajadus nõudis. Jõulupuu hiilgas, jõuluvana jagas andeid, maiustuste nõud käisid käest kätte, ning paljud vaastasid kadedusega, kui teatav kiidkond maiustusenõud edasi ei andnud, vaid ainult

enesele hää lasket maitata.

Uudine meeleolu oli jussalik ja jättis järele
je. Kui tähtsujalad virgalt oli saali, Grandi kosta-
sia, begin minekut ja mõtlesin maemisi: "Laa, elu-
ratas veered!"

Lõpuks ilmutab ka mõni valsa "Videviku" teise klä-
si omavahelise ajakirja väljaandmise mõte. Ma arut-
sin selle küsimuse paljal kuu, et kas-leidub sel-
le mõtte teostajaid, ja otsustasin lõpuks, et hää
tahtmisega tehakse palju!

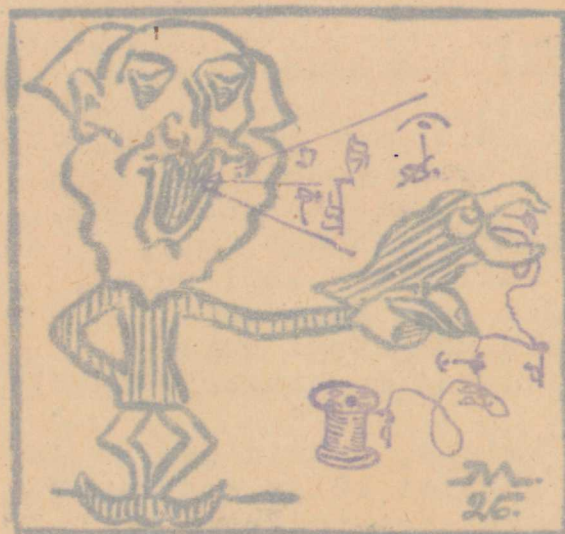
Väljas haugatas koor, ja äratas mu mõtteist.
Teised kodakondsed olid saabunud kirikust, läksin
välja hobust valla päästma.

Tartus, 10.1.26.

P. J.

VEEL "VIDEVIK'UST".

Kuuldub, et Mooses ja null esinevad "Vide vi-
kua" varsi kontseerdisega.

Võhika mõte: "Küll on ikka sõbrad!"

ANNA ANDEKS !.

"Anna andeks!" sosistasid mulle su huuled ja sa läksid, jätsid mind üksinda reale, kust kunagi leidnud olid mind... Sa läksid ja ma vaatasin valuga järele sulle. Pilg pisaraid silmisse tõi.

"Anna andeks!" Veel praegu mul kõrvus kõlab su sõnade tasane sosin, veel praegu näen o ma juurest lahkuvat sind.- Ja sa ei tule mu juure iialgi tagasi enam, vaid jätsid mind üksinda ootama ja närtsima.-

Sa ei tunnud mu süda t ega hinge, ei mõistnud mu kustumata, leekivat armastust sinu vastu.

Oh valus!... Anna andeks, et armastan sind, sest valus on närtsi ja surra noorelt, kui süda veel noor ja rinnas armastus keeb...

Anna andeks !:.....

A. Ivan.

ENT POLE NEID...

Kes kuskil käib, see jätab jäljed järel,
üks sügavamad, teine madalamad.
just selle järel, kuis ta raskus on.
Kes esimene sammub metsast läbi,
see teistele säält sihi läbi rajab,
kel pole jäljed enam sügavad.
Vaid tihti pole märgatagi neid.
Ent siiski tunduvad mu hinges jäljed!

Mu hinges käisid, jätsid jäljed järel,
need kõigist jäljist kõige sügavamad.
Päälkiri esimesel seisil "Õnn",
kuid teistest tundsin isegi ma häbi...

kes on kes kord need jäljed kinni ajab,
ja kelle sammud nii on sügavad?
Kõik kaib ma hingee küli - ent, oled noid,
kes ajaks kinni sinu getut. jäljed!

L. LASS.

S Õ B R A .

Kui on kord sõber, sõber, kellele kõik usaldasin,
kuid kes mulle midagi ei usaldanud. Ent ta oli mulle
siiski kallid, kallim kui kõik muu tookord.

Oli imelikult see ja see, kui viibis ta ma ligi-
jal, võltsin kõik unustada ja teada tunda ainult - ning
siis, ainult teha näha, tõeliselt elada, see oli mu elu
alla siin ja tarb.

Kui see oli tookord!

Unustad tuled ja lükkid ning ühes neadega lükk ka
soojus mu sõbrast. Kui järele vaid mureks rasvast
lõhn, kus veri koglasest elustatu torudes voolas, ja
nõudes ikka ja ikka värskenduse järele teise verest.

Ja siin näha taipasin, et olin sulle kõik usal-
danud ja siin sulle mitte midagi. Seis aru, et oled
ainu tarvitama ainult varjude, mille taga oled ihastis
rauhelama ja lõuna mulle kukile tšata kõik unustata-
tud tagajärjed.

Maad aga võltsin sind tundes ja kui sinna lasta.
Purjeta unustati siinseid, purjeta kanda õnnelikult,
randu! kannatan saadud hinged, aga see siin kordagi!
Ma nooruse palend! Kui kord siiski kaljule kukud, ära
sa puugi end sinu juure tagasi tulla. Selles on
kallid, kui sulle õnne soovia, maad sulle enam ei
luba.

Ah, tõesti, elu on koomejant, ei, elu on üksteise
narritamine, ninapiid vedamine!

Tartus, 5. XI. 20.

R. S.

ILU PALA.

Kui palju noorust, kui palju ilu ja jõudu närbub külade kiviseinte vahele! Kui palju õitsevaid õluisid koltuvad hallide tolmaste paberivirnade taha! Palju ilusaid ideid, palju suuri mõtteid kaob igapäevasesse hallusse, vaesusse.

Ant kui palju kõhetuid, koltunud inimesi saamub igapäev mu retalt edasi-tagasi: Neil on kõike külluses. Kuid see, kes oskaks seda rikkast kasulikult tarvitada, viireleb katusekaabris.

Kuid miks on see nii?

Kes teab! Selles aga seisabki kogu meie elu- ja praegusaja traagika!
Ant siiski peitub selles ka õnn!

Tartus, 15. XI. 25.

A.S.

TOIMETUSE JÄRELÕNA

Käesoleva numbriga algab "IDU" oma ilmumist. Lootuse kaarõpilaste huvi pääle pannes, kevatses Toimkond lähemas tulevikus järgmiste numbrite väljaandmisega mitte viivitada.-

Kaastõde palub Toimkond anda hra J. Mägi'le (II. kl.)

Toimetuse palub lugejaid lahkesti ära parandada mõned kogemata sisseasetatud kirjavead, mis tingitud juba tehnilisest küljest - kuna masina kirjas sattub kergesti üks täht teise asemele, mida aga võimata kohe parandada.

"IDU" Toimetuse.

S I S U.

Toimkonnalt.

Elli Sarri - Proloog "IDULE".

J.M. - "IDU" sünniks.

K.Sass - A. Ritzberg'ile.

Elli Sarri - Saatanu sammud maskeraadi keerus.

Elli Sarri - sügistuul.

K.Sass - Tartu vabastamise 7.aastapäevaks.

-A- - Portreesid "Videvik'ust"

I. Rozine.

A. Ivan - Formis.

K. Sass - Matusel.

P.J. - Mõtted vanaaasta õhtul.

A. Ivan - Anna andeks!

K. Sass - Ent pole neid...

R.S. - Sõbrale.

R.S. - Kiu pale.

Toimetase järelsena.

P i i d i d -

M - Vormimats.

-OH- - Katkendid ühe tundmata autori romaani-
nist.

M - Veel "Videvik'ust".

